

راهنمای طراحی منظر شبانه با رویکرد ارتقاء امنیت محیطی

(نمونه ی موردی محله ی بلوار پارک شهر ملایر)

بهناز میرزایی*^۱، هادی رضایی راد^۲

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد طراحی شهری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد همدان. behnazmirzaie@gmail.com

۲- مدرس گروه معماری و شهرسازی دانشگاه آزاد اسلامی واحد همدان. Hadi.r.rad@gmail.com

چکیده

زندگی شهری امروزه فضاهای منعطفی را می‌طلبد که بسته به نوع نیازهای متنوع و گاه متضاد در طول روز یا شب بتوان از آنها استفاده کرد. فضاهای عمومی شهری به عنوان مهمترین عنصر شهر، از این انعطاف و قابلیت برخوردارند که پاسخگوی نیازهای عمومی شهروندان باشند. این فضاها به عنوان یکی از عوامل مؤثر در ترغیب حضور مستمر شهروندان به شمار آمده و به نوبه ی خود بر افزایش سطح رضایتمندی و احساس تعلق آنان به شهر تأثیر بسزایی دارند. منظر شبانه، در واقع تصور مخاطب از شهر هنگام شب است، بخشی از طراحی منظر یک شهر است که شناخت و درک مبانی نظری آن میتواند در ارتقای کیفیت فضای شهری تأثیر گسترده ای داشته باشد. در بررسی منظر شبانه مولفه ی امنیت بسیار حائز اهمیت می‌باشد زیرا بدون حضور این مولفه هیچ گاه حیات شبانه شکل نمی‌گیرد. امنیت به عنوان یکی از نیازهای اساسی شهروندان در ساختارهای شهری به شمار رفته و از اهمیت ویژه ای به واسطه در برگیری احساس آرامش و آسایش محیطی برای شهروندان برخوردار است. از این رو در مطالعات و پژوهش‌های شهری همواره امنیت به عنوان یکی از شاخص‌های مهم کیفیت زندگی مورد توجه برنامه ریزان و شهرسازان قرار گرفته و در این خصوص نظریه های متنوعی نیز ارائه شده است. فضاهای عمومی شهری نیز به عنوان بستری اجتماعی که همواره مورد استفاده عموم شهروندان بدون هیچ محدودیتی قرار می‌گیرد در صورت دارا بودن احساس امنیت علاوه بر آنکه آرامش را برای شهر وندان به ارمغان می‌آورد، سطح تعاملات و فعالیت‌های اجتماعی ساکنین شهر را نیز افزایش و در نهایت احساس مطلوبیت و رضایت محیطی را در شهروندان تقویت می‌نماید. روش تحقیق مقاله حاضر از نوع کیفی (توصیفی تحلیلی) است. تحقیق کیفی بنای تحقیق را بر واقعیت‌های تجربی، مشاهده و مصاحبه می‌گذارد در این پژوهش پس از بررسی مبانی نظری مرتبط با موضوع با تدقیق در ۵ شاخص خوانایی، اختلاط کاربری، پیاده مداری، روشنایی و کنترل و نظارت و پس از تحلیل اطلاعات به دست آمده از طریق مشاهده و برداشت‌های میدانی به وسیله ی جدول SWOT به راهبرد ها و سیاست‌هایی برای ارتقاء امنیت دست یافتیم.

کلمات کلیدی: منظر شهر، حیات شبانه، فعالیت‌های شبانه، روشنایی، امنیت محیطی.